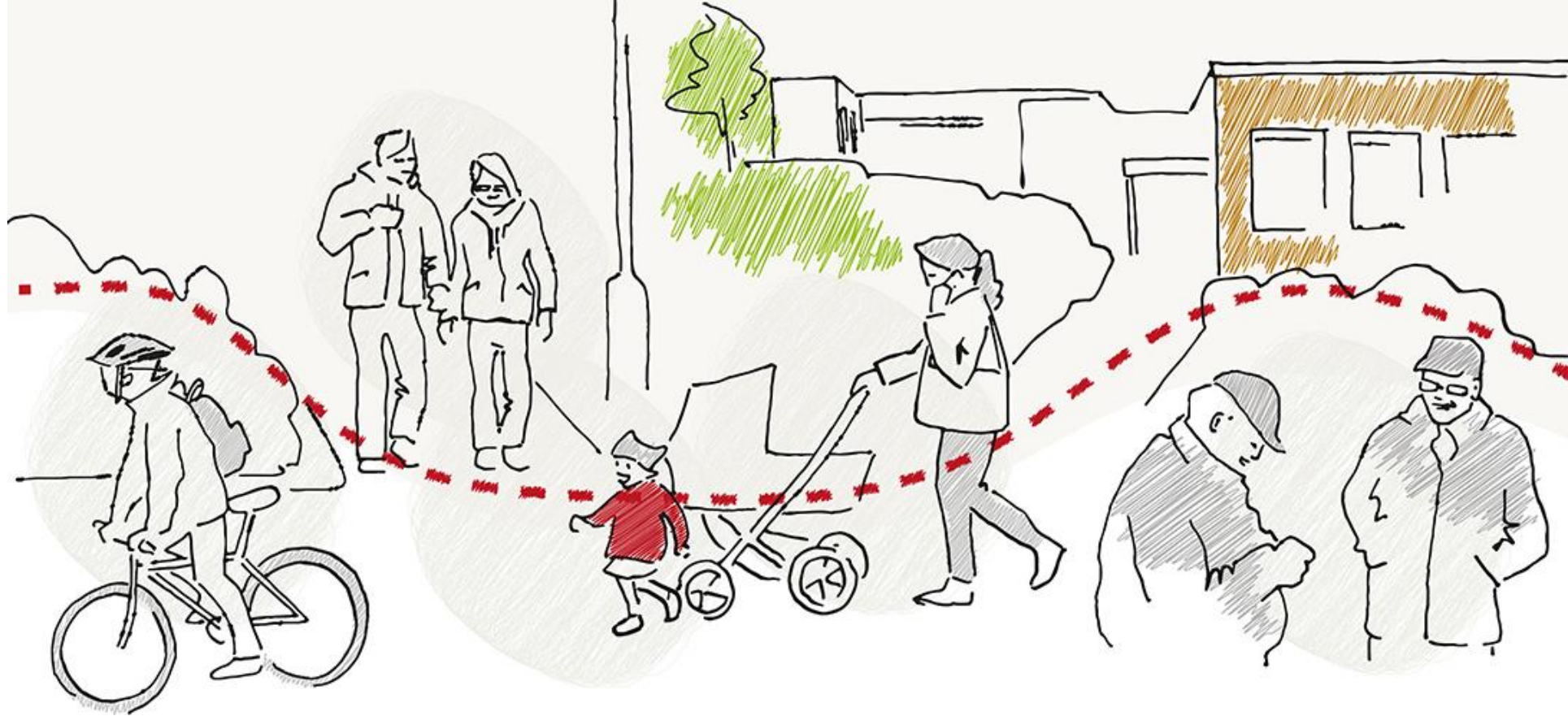

Lasten ja perheiden palveluiden valmistelu yhteistyössä maakunnan kuntien kesken

Pohjois-Karjalan maakunta, Siun soten kuntayhtymä

17.1.2018 Kuntatalo, Helsinki

muutosjohtaja Pekka Kuosmanen ja muutosagentti Anne Frimodig

Siun sote - tapa ajatella, lupa kehittää

Pekka Kuosmanen, tuotantojohtaja, Joensuu

Integraatiota pohjoiskarjalaisittain, 15.03.2017

Siun sotessa tehdään uusi malli sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottamisesta ja organisoinnista Pohjois-Karjalan ja Heinäveden alueella. Toiminta alkaa 1.1.2017.

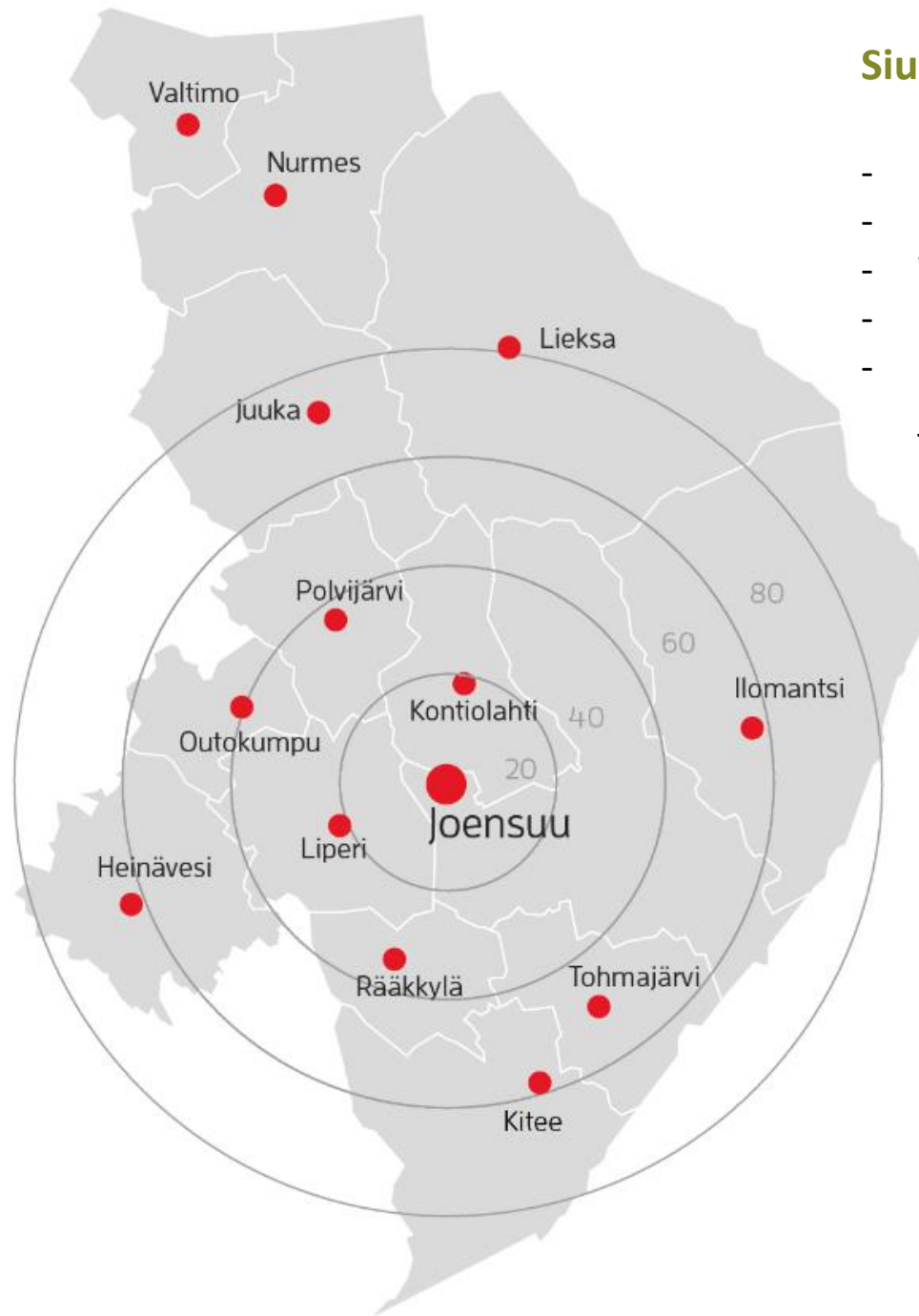
www.siunsote.fi

SIUN SOTE

Etäisyydet Joensuusta
maanteitse

Heinävesi	79
Ilomantsi	71
Juuka	87
Kitee	67
Kontiolahti	21
Lieksa	95
Liperi	27
Nurmes	127
Outokumpu	48
Polvijärvi	42
Rääkkylä	48
Tohmajärvi	55
Valtimo	142

Siun sote 2017

- 14 kuntaa
- asukkaita n. 170 000
- Työntekijöitä n. 7000
- lapsiperheitä n. 15 300
- alle 18-v n. 30 000 koululaista ja opiskelijaa

Rajapinnat

Lapset ja nuoret

- Kuntien **lakisääteisessä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa** sekä **paikallisessa hyvinvointikertomuksessa** konkretisoidaan kunnan ja SiunSoten **yhteinen tavoitteisto ja toiminta**
- Keskeiset SiunSoten ja kuntien yhteiset toiminnan periaatteet:
 - Elämänhallintaa tuetaan suuntaamalla tuki oikea-aikaiseen, varhaiseen puuttumiseen **lapsen ja nuoren arjen kasvuympäristössä**
 - Tasalaatuinen ja koordinoitu yhteinen lapsen ja nuoren sekä perheen tukiprosessi koko maakunnassa
- Kunnan alle kouluikäisten, peruskoululaisten ja **perheiden palvelut kytketään Siun soten kyseisen alueen lähipalvelut tarjoavaan perhekeskukseen (perheneuvolapalvelu on osa perhekeskuspalvelua)**
- Kunnan nuorten palvelut ja ohjaamotoiminta kytketään SiunSoten nuorten syrjäytymistä ehkäisevään palvelukokonaisuuteen.

- Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisen palvelun **järjestämisvastuu** on kunnalla, minkä vuoksi **palvelutuotannon kokonaisvastuu siirretään kunnalta SiunSotelle**. Siun soten henkilöstö vastaa **yksilökohtaisesta opiskelijahuollosta (5§)** ja velvoitetaan **osallistumaan yhteisölliseen opiskelijahuoltoon (4§)** sekä **opiskeluhoitoryhmiin**.
- Oppilas- ja opiskelijahuoltoon liittyvät **sopimukset** siirtyvät SiunSotelle.
- **Oppilas – ja opiskelijahuollon** lainsäädännön alla toimivat työntekijät (koulukuraattorit, psykologit ja terveydenhoitajat) **siirtyvät SiunSoten työntekijöiksi**.
- Perustelut:
 - a) selkeys lain toteutusvastuussa
 - b) oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstö on **keskiössä** koulun ja Siun soten yhteistyössä. Siun soten henkilöinä heidän tehtävänsä on varmistaa oikea-aikainen ja varhainen siun soten **moniammatillinen tuki sekä aukoton tiedonsiirto**.
- Edellä kuvatut edellyttävät, että oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstö **edelleen työskentelee kouluilla ja koulutuksen järjestäjä takaa heille asianmukaiset työtilat**.

Lapset ja nuoret

Kunta

- Kunta vastaa varhaiskasvatuksesta ja koulusta sekä vapaa-ajan toiminnoista
- Kunnan nuorten palvelut ja ohjaamotoiminta kytkettynä SiunSoten nuorten syrjäytymistä ehkäisevään palvelukokonaisuuteen.
- Nimeää vastuuhenkilön

Siun sote

- Osoittaa työntekijäresurssit perhekeskustoimintaan, ei tarvita erillistä sopimusta
- vastuu: Perhe- ja sosiaalipalveluiden toimialuejohtaja

Lapset/nuoret

Kunta

- Laatii lakisääteisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja paikallisen hyvinvointikertomuksen, jossa konkretisoidaan kunnan ja SiunSoten yhteinen tavoitteisto ja toiminta. Sopimus voi olla kuntien yhteinen, seudullinen tai maakunnallinen.

Siun sote

- Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisen palvelun järjestämisvastuu.
- Oppilas- ja opiskelijahuoltoon liittyvät sopimukset siirtyvät SiunSotelle.
- Oppilas – ja opiskelijahuollon lainsäädännön alla toimivat työntekijät (koulukuraattorit, psykologit ja terveydenhoitajat) siirtyvät SiunSoten työntekijöiksi.
- Oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstö työskentelee kouluilla ja koulutuksen järjestäjä takaa heille asianmukaiset työtilat

ROHKEA
EDELLÄKÄVIJÄ

Keskeiset yhdyspinnat

Jarno Turunen 1.12.2017

Kunta - maakunta

- elinvoima (kasvupalvelut, erityisesti työllisyys)
- hyvinvointi ja terveys
- liikenne
- yhteiset palvelukeskukset
- aluekehitys
- alueidenkäyttö
- ympäristö
- maaseudun kehittäminen
- kotoutumisen edistäminen
- strategiat
- yhteispalvelut
- varautuminen
- erityisasuminen
- osallisuus
- rakennusvalvonta

Ylimaaakunnalliset tehtävät

- soten yhteistyöalue
- liikenne
- rakennerahastot
- kalatalous
- Heinäveden erityiskysymykset
- muut
 - ympäristöterveydenhuolto
 - ympäristö: mm. vesienhoito ja vesivaratehtävät
 - varautuminen ja turvallisuus
 - alkutuotanto: mehiläistuet (Pohjois-Savo), puutarhatuotteiden varastointituki (Pohjanmaa), kasvihuonetuki (Pohjanmaa), metsämarjojen ja sienten varastointituki (Lappi)
 - romantiasioiden neuvottelukunta

Valtio - maakunta

- rahoitus ja ohjaus
- valtakunnalliset palvelukeskukset (Hetli, Vimana..)
- Liikennevirasto
- Luova
- Rahoituspalvelut (Finnvera, Tekes, Finpro)
- Kela
- turvallisuus (Raja, Tulli, Poliisi)
- tietojärjestelmät
- muut

Sektoriministeriöt - maakunta

- VM: rahoitus ja ohjaus, talouden simulointi, uudistuksen valmistelu
- STM: sote, yhteistyöalueet, THL, Luova
- TEM: kasvupalvelut, aluekehitys (aluekehitysneuvottelut), rakennerahastot
- SM: pelastus, turvallisuus
- LVM: liikenne, liikennevirasto
- MMM: maaseutu, maatalous, MAVI, Evira, Tukes
- YM: ympäristö, alueidenkäyttö, SYKE, Luova
- OKM: Luova, koulutus ja osaaminen
- OM: vaalit

LAPSET OVAT YHTEISET ”TÖRMÄYTTÄMISTÄ”

Historiaa ja tulevaa:

- Siun sote 2014 – pullonkaulat
- LANUPE palvelupakettityö 2016
- LAPE muutosohjelma 2016-

Siunsote 1-2/2015:

Lasten ja nuorten kehittämis ehdotukset

- Vahvat peruspalvelut, varhaiskasvatus ja koulu!
- Neuvolatoiminnan ja oppilashuollon kehittäminen
- Muut matalankynnyksen palvelut
- Palveluiden tuottaminen lapsen ja perheen luonnollisissa toimintaympäristöissä lähtökohdaksi
- Perheen käsittäminen systeemisenä kokonaisuutena
- Tarvittavan asiantuntija avun saaminen ”pyytämällä”, pois lähettämisen kulttuurista
- Ennaltaehkäisy (-0-3v!)

Palvelupakettityöryhmä LANUPE 2016

- Ryhmässä sote toimijoiden lisäksi koulutoimenjohtaja ja ohjaamon projektipäällikkö
- Ryhmän näkemys kehitettävistä asioista:
 - Palvelutarpeen yhteinen arviointi ja palvelunohjaus
 - Tilastojen yhtenäistäminen
 - Lapsiperheiden ennaltaehkäisevä toiminta
 - Perhekeskus/hyvinvointi-malli
 - Ohjaamopalvelut (Nuorten syrjäytymistä ehkäisevät palvelut 16-29-v)
 - Vaativien palvelujen kokonaisuus
 - Kuntayhteistyö
 - Eroauttamisen palvelut (Siun sovittelu-malli)
 - Kumppanuuskoordinointi

LaNuPe-ryhmän teesit

Lähde: Dalla Valle, M., Frimodig, A & Penttilä, S.
Palvelupakettityö 2016, STM, Sitra, THL

1. Perhepalvelut
ovat kokonaisuus

2. Panostaminen
0-3 – vuotiaisiin

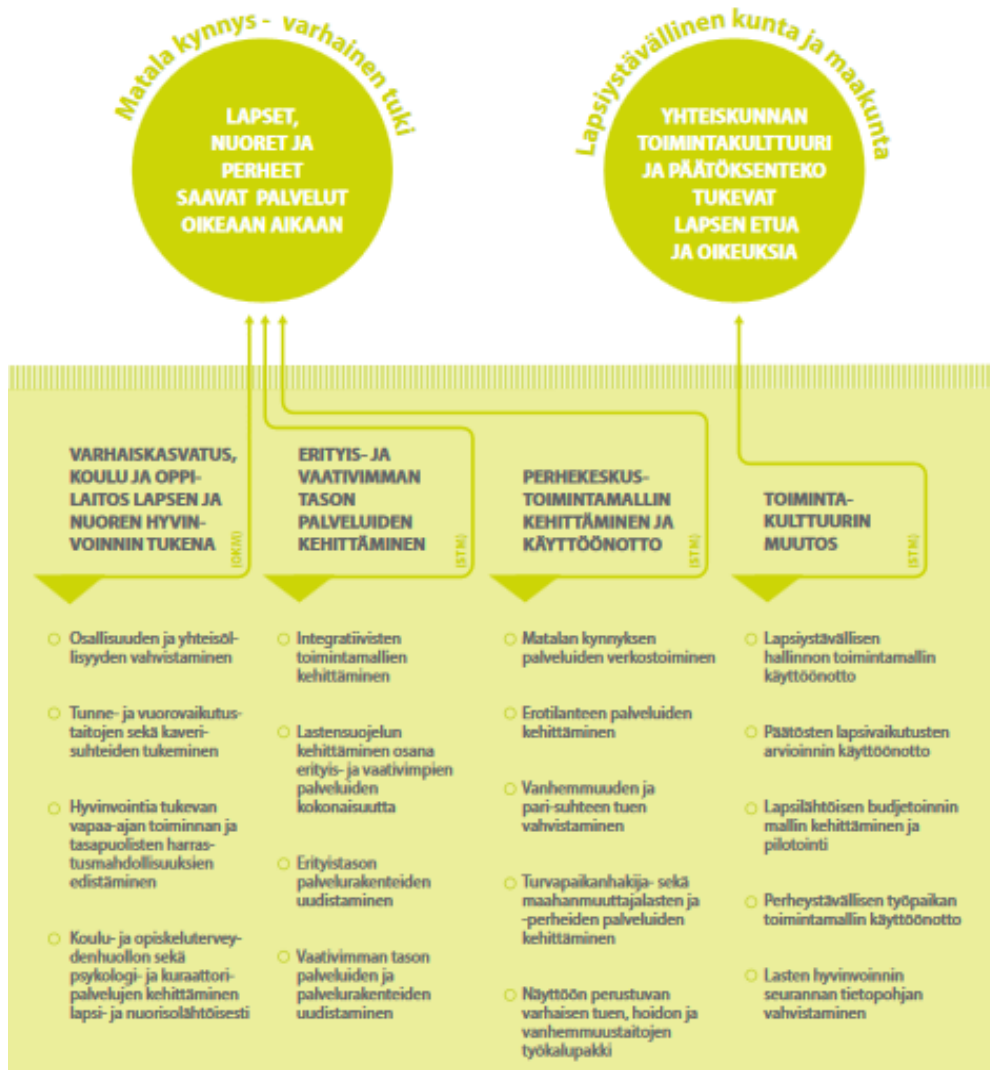
3. Kohti kokonaisuuksia,
pois palvelujen
ketjuttamisesta (*yhdessä,
yli sektorirajojen*)

5. Palveluaukkojen sekä -
pällekkäisyyksien
tunnistaminen ja niiden
poistaminen
(*kaltoinkohtelu,
neuropsykiatrinen kuntoutus*)

4. Pois lähettämisen
kulttuurista, suunta
palveluohjauksellisen
työotteen vahvistamiseen
(*palvelutarpeen arviointi*)

NYT: Pohjois-Karjalan LAPE ja KUNNNAT

MEIJÄN
maakunta

- Maakunnan LAPE ja LAPE toiminnallinen ohjausryhmä
- Kunta LAPE 5/2016
 - Kouluissa ryhmistä 11/14
 - Kohtaamispaikat / kysely nuorille
 - Lapset puheeksi koulutus, yhteistyö
- Kuntien sivistys-/hyvinvointijohtajien ja sote johdon tapaamiset (4 krt/v)
- Kehittämisyksikön tekemä oppilashuollonselvitys 2016, teemahaastattelu sivistysjohtajille

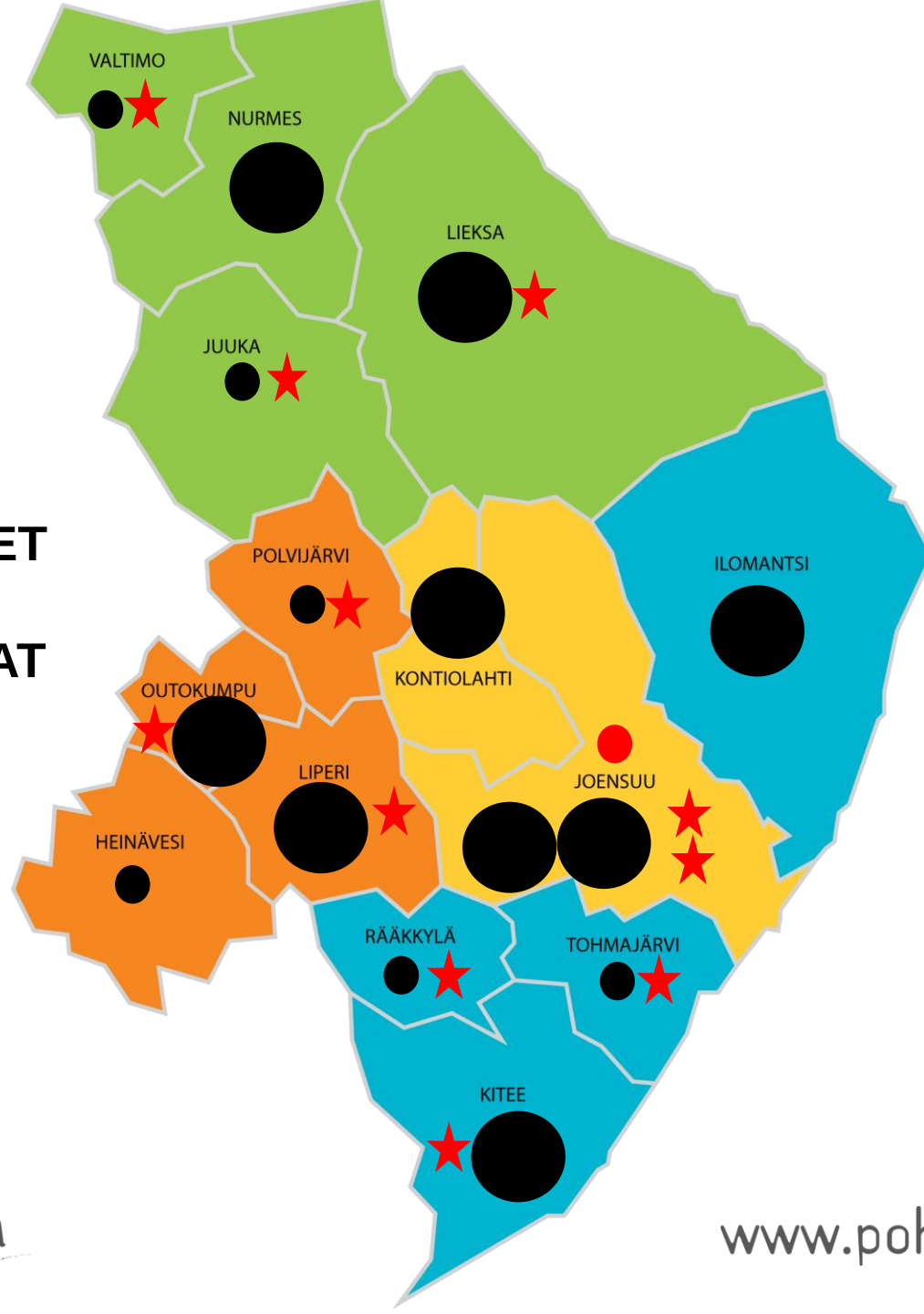
www.pohjois-karjala.fi/maakuntauudistus

Kunta Road Trip 2-5/2018

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa ja tulevassa maakunnassa
- Kuullaan kuntalaisia hyvinvointia ja terveyttä edistävissä asioissa
- Tuoda ajankohtaista tietoa kärkihankkeista ja maakuntauudistuksesta
- Tehdä yhdessä hyvinvointia lisääviä tekoja
- Mukana kunnat, muutosagentit, järjestöt, maakuntaliitto (asukasosallisuus), LAPE, I&O, Vesote, Karelia-amk
- Kulttuuritoimijoiden kanssa yhteistyötä viritellään

PERHEKESKUKSET & KOHTAAMISPAIKAT 2018

★ 12/17 mennessä sovitut
kohtaamispaikat

- **Jokaisessa kunnassa**
 - Äitiys- ja lastenneuvola, perhesuunnitteluneuvola
 - Kohtaamispaikka
 - Varhaiskasvatus
 - Perusopetus
 - Kouluterveydenhuolto ja oppilashuolto
 - Nuoriso- ja vapaa-aikatoiminnot
 - Varhaisen tuen perhetyö ja kotipalvelu
 - MiePä-palvelut
 - **Alueellinen palvelu**
 - Varhaisen tuen sosiaalityö
 - Perheneuvonta
 - Lasten kuntoutus (osittain)
 - **Kaikille lapsille, nuorille ja perheille tarjotaan nyt olemassa olevissa palvelupisteissä**
 - Hammashuolto
 - Lasten puheterapia
 - Perheoikeudelliset palvelut
 - **Lisäksi perheiden käytettävissä ovat vastaanottopalvelut, erikoissairaanhoito, lastensuojelu, lastenkeskus (keskussairaalapalvelut lapsiperheille)**
 - **Mitkä lasten sairaanhoito- ja lääkäripalvelut kuuluvat perhekeskuksiin? Tuleeko tiettyjen sairauksien hoito perhekeskuksiin (esim. ADHD, astmahoito)?**
- # Perhekeskusten palveluverkosto

Siun soten toiminta- ja taloussuunnitelma 2018-2010

- 2018 painopisteenä on ennaltaehkäisy ja varhainen puuttuminen
- Ennaltaehkäisevät palvelut (mm. neuvoloiden terveydenhoito, koulu- ja opiskelijaterveydenhoito, kuraattori- ja psykologitoiminta, kasvatusta- ja perheneuvolatyö) sekä sosiaalihuoltolain mukainen varhainen tuki (mm. kotipalvelu, perhetyö ja sosiaalityö)
- Lape-hankkeessa kehitetty perhekeskusverkosto on toiminnassa koko Siun soten alueella vuoden 2018 loppuun mennessä
- **Tärkeää on sujuva yhteistyö kuntien varhaiskasvatuksen, opetustoimen, nuorisotoimen ja järjestöjen kanssa.**

LASTEN HYVINVOINTI ON YHTEINEN - TÖRMÄYTTÄMINEN JATKUU

Lasten ja nuorten kehityksen tukeminen ja kehitysedellytysten varmistaminen, huomioon lapsen ja nuoren sosioemotionaalinen kehitys, mielenterveys ja koko ekologinen ympäristö.

Pärjäävyys syntyy yksilön ja ympäristön vuorovaikutuksesta ja se on dynaaminen tila.

On tarkasteltava lapsen kaikkia kehitysympäristöjä. Perheiden elinolojen ja toimintaedellytysten, asuinympäristön, naapuruston, vapaa-ajan toimintojen turvaaminen, hyvän päivähoidon, koulun turvaaminen.

Nuoren onnistunut integraatio opiskelu- ja työelämään peruskoulun jälkeen

Tytti Solantaus, lastenpsykiatri,
tutkimusprofessori

KIITOS